

**Laura Michiels, “Tennessee Williams’s Metatheatre”
Summary PhD Dissertation**

Supervisor: Prof. Johan Callens

Public Defence: 16 September 2015, 4 pm, room D.2.01

The American playwright Tennessee Williams (1911-1983) established his name with two plays – *The Glass Menagerie* (1944) and *A Streetcar Named Desire* (1947) – about protagonists engaged in crafting their own stage dramas. Over the course of a long and prolific career, Williams kept creating characters who fulfil every possible kind of task related to the theatre: writing, lighting, acting, directing and providing the appropriate scenery. My dissertation explores the self-reflexive strain running throughout Williams’s oeuvre and seeks to demonstrate the persistence of one metatheatrical strategy in particular. I argue Williams’s plays are self-reflexive because they stage the process through which they came into being. The process in question always consists of a variation on repetition combined with transformation. I develop my argument over the course of five chapters, each mainly consisting of a detailed close reading of one Williams play and the particular variation on repetition and transformation it presents. The texts I focus on are *Battle of Angels* (1940) and its rewrite *Orpheus Descending* (1957), *Sweet Bird of Youth* (1959), *Out Cry/The Two-Character Play* (1967, 1971, 1973, 1975), *Clothes for a Summer Hotel* (1980) and *Something Cloudy, Something Clear* (1981). Together, the case studies span Williams’s entire career, with the exception of the 1930s, when he wrote his apprentice plays. Emphasis is nevertheless placed on the less often studied texts Williams wrote since the 1960s. While many critics have commented in passing on the playwright’s penchant for metatheatre, a detailed analysis of this aspect has been missing so far. Arguing that one metatheatrical strategy in particular characterises all of Williams’s writing allows me to break away from the received critical wisdom which tends to posit a rift between the successes the author wrote at the beginning of his career and his later critical and commercial failures. The playwright’s letters and essays indicate Williams’s repetitions made him self-conscious, annoyed and anxious, though he kept defending his need to explore variations on the same theme. Over the years, the sense that repetition is not only dangerous but potentially life-threatening came to dominate his work. However, by the time Williams wrote his penultimate full-length play *Something Cloudy, Something Clear*, his perspective seems to have changed as he lets its main character emphasise the necessity of repetition to all artistic practice.

**Laura Michiels, “Het metatheater van Tennessee Williams”
Samenvatting doctoraatsproefschrift**

Promotor: Professor Johan Callens

Publieke verdediging: 16 september 2015, 16:00 uur, D.2.01

De Amerikaanse schrijver Tennessee Williams (1911-1983) maakte naam met twee toneelstukken – *The Glass Menagerie* (1944) en *A Streetcar Named Desire* (1947) – over protagonisten die hun eigen drama's op de bühne vorm gaven. Williams creëerde tijdens zijn carrière personages die alle mogelijke functies binnen het theater vervulden: een toneelstuk schrijven, de set belichten, acteren, regisseren en het gepaste decor voorzien. In mijn doctoraat onderzoek ik de zelfreflexiviteit die in het hele oeuvre van Williams aanwezig is en probeer ik aan te tonen dat één metatheatrale strategie in het bijzonder steeds terugkeert. De stelling die ik naar voren schuif is dat de toneelstukken van Williams zelfreflexief zijn omdat ze het proces waardoor ze tot stand komen ensceneren, wat bij de schrijver altijd een variatie op herhaling inhoudt gecombineerd met een transformatie. Ik beargumenteer deze stelling in vijf hoofdstukken, waarbij elk hoofdstuk bestaat uit een gedetailleerde bespreking van één toneelstuk en de variatie op herhaling en transformatie die het behelst. De teksten die ik bestudeer zijn *Battle of Angels* (1940) en de herschrijving van het stuk als *Orpheus Descending* (1957), *Sweet Bird of Youth* (1959), *Out Cry/The Two-Character Play* (1967, 1971, 1973, 1975), *Clothes for a Summer Hotel* (1980) en *Something Cloudy, Something Clear* (1981). Samen omvatten deze case-studies de carrière van Williams volledig, met uitzondering van de jaren dertig, de periode waarin hij zijn eerste stukken schreef. De nadruk ligt vooral op de latere en minder vaak bestudeerde teksten die Williams na 1960 schreef. Hoewel verschillende critici Williams' voorliefde voor metatheater kort vermelden, ontbrak een gedetailleerde analyse van dit aspect van zijn werk vooralsnog. Mijn overtuiging dat één metatheatrale strategie het werk van Williams overspant, laat mij toe afstand te nemen van de gevestigde kritiek, die vaak uitgaat van een breuk tussen de successen die de schrijver had aan het begin van zijn carrière en zijn latere werken, die een fiasco waren vanuit kritisch en commercieel oogpunt. De brieven en essays van de schrijver tonen aan dat Williams zich bewust was van zijn eigen herhalingen. De schrijver zat er sterk mee verveeld en was er zelfs bang voor, hoewel hij ook zijn behoefte verdedigde om variaties op eenzelfde thema te verkennen. Van aan het begin tot ver in Williams' carrière doemt uit zijn werk het idee op dat herhaling niet alleen gevaarlijk maar potentieel levensbedreigend is. Op het moment dat hij zijn voorlaatste toneelstuk, *Something Cloudy, Something Clear*, schreef lijkt zijn houding

te zijn veranderd, aangezien hij het hoofdpersonage de noodzakelijkheid van herhaling voor de artistieke praktijk laat benadrukken.